

Neadevăruri

Este prima și, sper, ultima oară când răspund unor observații critice, deși, nu e nevoie să precizez, nu mă pot plânga că nu mi-s-ar fi ivit ocazia, de-a lungul jumătății de secol în care am făcut eu însumi altora asemenea observații.

Motivul abaterii de la conduita maioreșciană, pe care am respectat-o în tot acest timp, este următorul: observația cu pricina nu este adresată criticului, ci președintelui URSS. Ea conține un neadevăr, asemănător ca două picături de apă cu o calomnie, care se răsfrânge asupra breslei.

Despre ce e vorba?

Am citit, cu oarecare întârziere, „ediția a doua, revăzută și adăugită” a cărții lui Laszlo Alexandru *Criticul literar Nicolae Manolescu* de la Editura Paralela 45, 2009. Știam de la cea dintâi ediție care este opinia autorului despre mine: originală și documentată. Cartea m-a interesat cu atât mai mult, cu cât nu conținea aprecieri flatante, ci judecăți obiective. Judecăți devenite mult mai severe în ediția de față, poate din cauza apariției *Istoriei critice*, care l-a dezamăgit pe Laszlo Alexandru. În fond, e dreptul lui să considere că autorul nu „a conștientizat, în scrisul lui literar, căderea comunismului”, de vreme ce reia (autorul) numeroase caracterizări anterioare de opere pe care le tratează în sine, ca înainte, și nu în legătură cu societatea sau cu ideologia, cum s-ar fi convenit după dispariția cenzurii. Am rezumat ideea principală a lui Laszlo Alexandru în cuvintele mele. Nu pentru a da o replică acestor afirmații – ușor de dat, de altfel: era suficient ca Laszlo Alexandru să fi citit cu atenție fie și numai capitolele generale sau măcar pe acelea despre romancierii contemporani, ca să vadă că am fost conștient de necesitatea unor lecturi diferite, pe care am și teoretizat-o în câteva rânduri, în loc să citeze din comentariile la poezie și, încă, din acelea în care nu erau multe de schimbat după schimbarea regimului – așadar, nu de asta scriu rândurile care urmează, ci pentru că neadevărul, la care mă simt obligat moralmente să răspund, decurge tocmai dintr-o astfel de abordare a comportamentului meu post-decembrist în întregul lui.

Citez de la pagina 129: „Poate că acestei poziționări *au-dessus de*

la mêlée i se datorează și consternanta opțiune recentă a lui Nicolae Manolescu, în calitate de președinte al URSS, când s-a străduit să blocheze tentativele de deconspirare a scriitorilor turnători. Mai marele peste literați a preferat, în acea ocazie, să se zbată pentru a prelungi păguboasele ambiguități și pentru a menține un regretabil *status quo* (i)moral. A făcut-o inventând cele mai năstrușnice subterfugii de salvare a propriei sale imagini publice”.

Totul este riguros neadevărat. Nu numai că o astfel de ocazie n-a existat. Dar, de fiecare dată când am avut ocazia, am făcut tot ce a depins de mine pentru clarificarea lucrurilor. Am publicat în **România literară** numeroase pagini din dosarele de Securitate ale scriitorilor. De pildă, într-un număr recent, pagini din dosarul lui Dorin Tudoran. Ca președinte al URSS, am propus Consiliilor alese în ultimele două legislaturi, și, încă, în chiar reuniunea inaugurală, să voteze o solicitare către CNSAS de a ne comunica dacă printre membri Consiliilor se află foști colaboratori ai represivei instituții. Tot ce am dorit a fost să ni se spună adevărul. N-am acceptat, bineînțeles, să ne bazăm pe zvonuri. De aceea n-am adus acuzații nimănui, înainte de avea o decizie a CNSAS. Și am încercat de fiecare dată să respectăm prezumția de nevinovăție, mai ales în condițiile campaniilor de presă, foarte la modă, din nefericire. A se vedea cazurile lui Uricaru și Ivănescu. Cât privește subterfugiile la care aș fi recurs, îi sugerez lui Laszlo Alexandru să le probeze. Las să treacă paharul neadevărului care se referă la mine – și anume că aș fi urmărit să-mi salvez propria imagine publică (de ce și de cine s-o salvez, Laszlo Alexandru?) –, dar nu și pe cel care incriminează breasla. Îl informez pe Laszlo Alexandru că două Consilii consecutive au răspuns în unanimitate apelului meu de a solicita CNSAS un răspuns în problema scriitorilor turnători. La aproximativ 60 de cereri individuale, cum obligă legea, ale membrilor Consiliilor dintre 2005-2009 și 2009-2013, am primit până acum 40 de răspunsuri oficiale. Din 40, doar două reprezentau decizii judecătorești care indicau colaborarea cu Securitatea. Nu le-am făcut publice, pentru că una se referă la un scriitor decedat între timp, iar a doua la un scriitor care nu mai era membru în Consiliu și a cărui dezvăluire nu mai intra în prevederile legii. ■